

15 de juny 2023, Dia Mundial de la presa de consciència de l'abús i els maltractaments a les persones grans.

Manifest del Consell de la Gent Gran de Catalunya

El maltractament és un problema social generalitzat que pot afectar a una persona independentment de la seva classe social o del seu entorn de residència i que afecta majoritàriament a la població femenina. És una problemàtica oculta, ja que en moltes ocasions es produeix dins de la llar i no es manifesta exteriorment.

En aquest 2023 volem sensibilitzar-nos en la PREVENCIÓ.

La prevenció és el conjunt d'accions dirigides a sensibilitzar la ciutadania en general per evitar o reduir la incidència de la problemàtica dels maltractaments a les persones grans. Si reduïm els factors de risc, dificultarem la normalització social dels maltractaments.

Cap maltractament no és justificable ni tolerable.

La difusió i sensibilització a la població general té com a objectiu visibilitzar el fenomen dels maltractaments vers les persones grans i promoure el bon tracte. A més, hem de tenir present l'augment demogràfic de les persones grans i la perspectiva creixen de l'esperança de vida, cada dia es més notable a Catalunya. Per tant, aquest maltractament envers les persones grans continuarà existint i més entre les dones que tenen una esperança de vida més elevada. Les múltiples pèrdues per l'edat ens fan ser més vulnerables i en major situació de risc de patir tota mena de violències, abusos de poder, discriminacions i maltractes.

El silenci és el còmplice del maltractament. Hem de detectar la discriminació social, l'abús de poder i les múltiples violències que pateixen les persones grans.

Volem animar a les persones que pateixin algun tipus de maltractament o abús (ja sigui psicològic, econòmic, de desatenció, físic o sexual) que ho comuniquin i, també, si ho detecten o en tenen sospita els familiars, amics o veïns. La policia, la fiscalia o els serveis socials són les vies per poder ajudar a una persona que, per les seves condicions, està en la majoria dels casos totalment indefensa.

Cal gent gran activa per posar-se al davant de les associacions, per liderar-les i donar la veu d'alerta a les administracions, perquè siguin sensibles davant d'aquestes circumstàncies.

Comença a ser visible en la nostra societat una forma silenciosa del maltractament: la sobrecàrrega de responsabilitats familiars que han d'assumir els avis, en un moment que hauria de ser de tranquil·litat i atenció per a un mateix. Aquesta situació els provoca un sobre esforç físic i emocional.

En un altre vessant, les famílies cuidadores sovint han d'afrontar una manca de coneixements, d'informació i d'estratègies per dur a terme la cura de les persones grans amb dependència, sigui física o psíquica (dèficits cognitius). No totes disposen d'ajudes tècniques, de mitjans adients i, en la majoria dels casos, de suport emocional. Una situació amb aquestes característiques provoca que l'atenció que es presta a la persona gran sigui (involuntàriament) inadequada, que el nivell d'estrès en les persones cuidadores sigui elevat, que aparegui la intolerància i es disparin les crisis familiars. Tot això pot provocar situacions d'abús i de maltractaments, de la qual cosa es desprèn que cal cuidar el/la que cuida.

És possible que les futures generacions puguin disposar de dispositius adients que els permetin millorar la seva qualitat de vida quan no es valguin per elles mateixes. Però, per diverses raons tindrem situacions on el maltractament estructural o social és molt rellevant i esdevé l'origen de gran part dels tipus de maltractament que s'experimenten en el terreny més personal.

Els prejudicis, les conductes d'abús de poder, la manca de respecte, el desconeixement, les dificultats per tenir accés als serveis de salut i els serveis socials, entre d'altres, són factors a tenir en compte per no generar discriminacions en grups socials.

La discriminació per edat (edatisme) també és present en els estereotips negatius que s'apliquen a la vellesa.

També és molt important, com a sistema de detecció, prestar atenció a l'evolució de la modificació de les capacitats cognitives. Moltes vegades les persones grans que pateixen maltractament tenen algun tipus de demència associada a una pèrdua de capacitat cognitiva.

Per tots aquests motius creiem que la prevenció ha de ser una eina important.